

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 16P/28/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723210470
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Soliarová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8723210470.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudkyňa JUDr. Dagmar Soliarová, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX, D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, deti rodičov: matky D. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. F. X, G., právne zastúpená Advokátskou kanceláriou Hudzík & Partners, s.r.o., Mnoheľova 830/15, Poprad a otec C. C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. F. X, G., prechodne bytom H., I. J. XX, o návrhu matky maloletých detí na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Kežmarok číslo konania 5P/17/2021 - 97 zo dňa 29.06.2021 v časti výživného na maloleté deti A., C. a D. tak, že toto výživné sa zvyšuje na maloletú A. zo sumy 120,- € na 200,- € mesačne, u maloletej C. zo sumy 100,- € na sumu 160,- € mesačne a u maloletej D. zo sumy 80,- € na sumu 160,- € mesačne, počnúc dňom 01.09.2023, ktoré výživné je splatné vždy do 15. dňa toho - ktorého mesiaca, k rukám matky.

II. V prevyšujúcej časti súd návrh matky z a m i e t a.

III. Dĺžné výživné na maloleté deti A., C. a D. B. za obdobie od 01.09.2023 do 31.10.2023 v sume 400,- € je otec p o v i n n ý uhradiť k rukám matky v 20,- € mesačných splátkach, pod stratou výhody splátok, spolu s bežným výživným.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Tunajšiemu súdu bol doručený návrh matky na zvýšenie výživného z dôvodu zmeny pomerov na strane mal. detí. Matka poukázala na tú skutočnosť, že mal. D. nastúpila na základnú školu a mal. A. na druhý stupeň základnej školy. Okrem toho sa u detí vyskytli zdravotné problémy a zvýšili sa aj výdavky na záujmové krúžky v umeleckej škole. Doposiaľ má matka na tri deti určené výživné vo výške 300,- eur mesačne a žiadala toto výživné zvýšiť na sumu 650,- eur mesačne.

2. Vo svojej výpovedi matka uviedla, že je zamestnaná ako učiteľka v materskej škole s príjmom 1169,- eur mesačne v čistom bez daňového bonusu. Poberá ešte daňový bonus vo výške 333,- eur a rodinné prídavky na tri deti vo výške 180,- eur mesačne. Spolu s deťmi obývajú trojizbový byt, kde výdavky predstavujú mesačne podľa predpisu bytového družstva 79,- eur, za odpad hradí 14,- eur, daň za byt približne 1,40 mesačne, elektrina 37,- eur mesačne, opravy v byte ročne okolo 50 až 60,- eur. Spláca hypotéku vo výške 166,- eur mesačne, čo je polovica hypotéky a druhú polovicu vo výške 166,- eur mesačne spláca otec mal. detí. Taktiež má spotrebný úver a to z toho dôvodu, že výdavky na deti presahovali jej možnosti a príjmy, taktiež v rámci bežného chodu domácnosti musela zakúpiť nový spotrebič a z týchto dôvodov si zobrala spotrebný úver, ktorý momentálne pravidelne spláca.

Mal. A. navštevuje 6. ročník základnej školy. Za obedy od 1.9.2023 matka platí na všetky tri deti 15,60 eur a v zbytku tieto financie dopláca štát. V minulom školskom roku hradila za obedy pre mal. A. 42,60 eur a na mladšie deti okolo 34,- eur mesačne. Ďalej prispievala na exkurzie, koncoročný výlet. V škole má dieťa výuku dvoch cudzích jazykov, zakupovala pracovný zošit na oba jazyky v hodnote 14,- eur, ďalej bežné školské potreby a pomôcky, za ZRPŠ hradila na každé z detí 15,- eur na tento školský rok. Mal. Veronika navštevuje ZUŠ hudobný odbor, za ktorý matka hradí 18,- eur mesačne, ročne 162,- eur. Dieťa má zdravotný problém – bezlaktózovú stravu, mesačne sú s týmto spojené výdavky v sume 133,30 eur. Matka uviedla, že v uplynulom roku mala tieto výdavky 275,- eur, dieťa má doporučené postupne prechádzať na vegánsku stravu. Maloletá tiež trpí atopickým exémom, na kozmetiku matka dopláca okolo 40,- eur mesačne. Každé dieťa nosí okuliare, čo predstavuje výdavok cca 100,- eur ročne a opravy skiel cca 40,- eur ročne. Mal. C. navštevuje 4. ročník základnej školy. Taktiež matka zakupovala pracovné zošity pre výuku dvoch jazykov v celkovej hodnote 14,- eur, dokupovala bežné školské potreby a pomôcky. Dieťa navštevuje tanečný krúžok ZUŠ, kde poplatok činí 71,- eur ročne, ďalej sú to výdavky na zakúpenie oblečenia na vystúpenie cca 25,- eur, ďalej zakupovala dres, cvičky. Aj mal. C. potrebuje bezlaktózovú stravu a s týmto má matka výdavky vo výške 150,- eur mesačne. Dieťa má byť každoročne na liečení, toto absolvovala aj v priebehu leta a otec dieťaťa prispel polovičnou sumou. Maloletá má astmu, berie lieky celoročne a doplatok na lieky predstavuje cca 10,- eur na tri mesiace. Zároveň matka uviedla, že na všetky tri deti má približné výdavky na lieky cca 75,- eur mesačne. Mal. D. navštevuje 2. ročník základnej školy, dieťaťu sa taktiež zakupovali pracovné zošity v hodnote 14,- eur, maloletá navštevuje školský klub, kde matka hradí 15,- eur mesačne plus 30,- eur na polrok na zakúpenie pomôcok. Dieťa taktiež nosí okuliare a tiež má doporučenú bezlaktózovú diétu. Mal. D. navštevuje tanečný, výtvarný a hudobný krúžok, za ktorý matka hradí sumu 332,- eur ročne.

3. Otec mal. detí uviedol, že pracuje vo firme CORA-GEO, s.r.o., kde má dohodnutú mzdu od 1.4.2023 vo výške 1635,- eur v hrubom, z toho tvorí základ suma 1308,- eur (80% hrubého príjmu) a prémieová zložka 327,- eur. Okrem toho pracuje na projekte, ktorý prebieha od júla 2020, pravdepodobne do konca tohto roka a z toho má príjem od 300,- do 400,- eur mesačne v hrubom. Otec uviedol, že na deti má stanovené výživné vo výške 300,- eur mesačne a 20,- eur mesačne splácal ako dlžné výživné, pričom aj po ukončení všetkých splátok dlžného výživného hradí matke naďalej sumu 320,- eur mesačne. Popri zamestnaní má ešte otvorenú živnosť, daňové priznanie podával za rok 2022, kde príjmy predstavovali 1080,- eur, výdavky 870,- eur a základ dane činil cca 209,- eur. Prácu vykonáva spolu s pracovným projektom, jeho pracovný čas je približne 10 hodín denne, čiže nemá ďalšie možnosti na výkon inej práce a zvýšenie si príjmu. Býva v prenajatom byte, za ktorý hradí 400,- eur mesačne aj s energiami. Čo sa týka výkonu zamestnania, zamestnanci musia byť poistení, za čo si hradí 85,- eur ročne zo svojho príjmu. Ďalej sú to bežné výdavky na telefón 30,- eur mesačne, drogéria a oblečenie 30,- eur mesačne, strava okolo 250,- eur mesačne, cestovné cca 100,- eur mesačne. Čo sa týka ďalších výdavkov spláca hypotekárny úver na byt, v ktorom bývajú matka s mal. deťmi v sume 166,- eur mesačne, vzhľadom k tomu, že taktiež potreboval vykryť všetky výdavky, zobral si spotrebný úver v celkovej výške 6000,- eur, ktorý spláca 85,- eur mesačne a to na dobu 10 rokov. Deti navštevuje každý druhý víkend, pričom urobí stále nákup a nakúpi im drobnosti a knihy, majú spoločný program, návštevu cukrárne a podobne. Výdavky na jedno takéto stretnutie predstavujú okolo 60,- eur. V minulosti prispel aj na zakúpenie obuvi, kúpil korčule, slovník nemeckého jazyka. Deti boli u otca v Nitre aj cez prázdniny po dobu jedného týždňa. Je vlastníkom motorového vozidla Toyota Avensis, na ktoré mu prispeli rodičia a v rámci prideleného služobného vozidla toto môže využívať po dohode so zamestnávateľom aj pre vlastné potreby s tým, že otec preplatí pohonné hmoty. Čo sa týka ďalšieho príjmu doučuje ešte jedno dieťa a to raz týždenne, kde za túto hodinu má príjem 10 eur. V prípade, ak sú deti choré, stará sa o deti manželka a pokiaľ bola mal. C. na liečení, čerpal na ňu OČR počas doby tohto liečenia.

4. Právny zástupca matky vo svojej výpovedi uviedol, že po spočítaní všetkých príjmov na strane otca jednak z práce, zo živnosti ako aj z doučovania, tento príjem predstavuje okolo 2000,- eur v hrubom. Z toho jednoznačne vyplýva, že je v možnostiach a schopnostiach otca hradiť výživné tak, ako žiada matka detí. Navyše otec je vlastníkom motorového vozidla a taktiež môže využívať služobné auto aj na služobné cesty, ktoré môže spojiť pri zabezpečení styku s mal. deťmi bez vysokej náhrady na cestovné. Po zohľadnení týchto okolností na strane otca je zrejmé, že návrh matky je dôvodný. Naopak matka, ktorá zabezpečuje osobnú starostlivosť o mal. deti a to aj pri častejších ochoreniach detí, musí si čerpať dovolenky, OČR-ky a nie je v jej možnostiach, aby si navýšila svoj príjem. Taktiež treba zohľadniť prirodzený vývin detí, ich starší vek, prechod na vyšší stupeň ZŠ a zdravotný stav detí.

5. Kolízny opatrovník uviedol, že návrh matky je dôvodný, keďže sa zvýšili náklady na mal. deti, zvýšenie výživného je jednoznačne v záujme mal. detí a aj na strane otca došlo k zvýšeniu jeho príjmu.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámil sa s pripojenými listinnými dokladmi a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Rozsudkom Okresného súdu v Kežmarku, č.k. 5P/17/2021 – 97 zo dňa 29.6.2021 boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zviazaný prispievať na výživu mal. A. sumou 120,- eur mesačne, na mal. C. sumou 100,- eur mesačne a na mal. D. sumou 80,- eur mesačne. V čase predchádzajúceho konania príjem matky predstavoval v čistom okolo 780,- eur mesačne a poberala rodinné prídavky. Príjem otca činil 1250,- eur, príjem zo živnosti za prvý polrok 2021 činil 1140,- eur, výdavky neboli známe, jednalo sa o vystavené faktúry. V čase predchádzajúceho rozhodnutia mal. Veronika a mal. C. navštevovali prvý stupeň základnej školy, mal. D. navštevovala materskú školu. Už v rámci predchádzajúceho konania bolo zistené, že všetky tri deti nosia okuliare, u mal. C. bola diagnostikovaná astma, mesačný výdavok v tom čase na lieky predstavoval 25,- eur. Mal. deti navštevovali tanečný krúžok a jedno z detí malo bezlaktózovú diétu.

8. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa ods. 2 cit. ust., obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa ods. 4 cit. ust., pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

11. Podľa ods. 5 cit. ust., výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov či už na strane dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov.

16. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Výživné má zabezpečiť také materiálne podmienky pre telesný a duševný vývoj dieťaťa, v akých by sa dieťa nachádzalo keby žilo v harmonickej spoločnej domácnosti svojich rodičov. Výživné pre dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

17. V každom rozhodnutí o zmene pomerov je potrebné prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov. Treba odlišovať objektívnu okolnosť vývoja životných nákladov, ktorá zasahuje ako oprávneného tak aj povinného a ktorá je prirodzeným nárastom cien, životných nákladov od subjektívneho zvýšenia životných nákladov z určitých dôvodov, ktoré samé o sebe môžu byť relevantnou zmenou pomerov.

18. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že na strane mal. detí došlo k výraznej zmene pomerov. Mal. A. v tomto školskom roku navštevuje už 6. ročník základnej školy a teda na jej strane sa zmenil charakter potrieb prechodom na druhý stupeň ZŠ. Mal. C. navštevuje v tomto školskom roku 4. ročník základnej školy a taktiež výrazná zmena pomerov nastala u mal. Bianky, ktorá začala navštevovať 1. ročník základnej školy. Pokiaľ sa týka voľnočasových aktivít všetky tri deti navštevujú základnú umeleckú školu, s čím sú u detí zvýšené výdaje a to konkrétne u mal. A. sa jedná o celkovú sumu 18,- eur mesačne, u mal. C. 71,- eur ročne a 25,- eur na zakúpenie ošatenia, dresu a cvičiek a mal. D. navštevuje tanečný, výtvarný aj hudobný krúžok, čo celkovo činí 332,- eur ročne. Ďalej sú to bežné výdavky na zakúpenie školských potrieb a pomôcok, úhradu výletov, exkurzií, pracovných zošitov, ZRPŠ a podobne. Taktiež sú zobrať do úvahy zdravotný stav mal. detí, pričom u všetkých troch detí sa prejavila potreba bezlaktózovej stravy, s čím má matka zvýšené výdaje na zakúpenie týchto špeciálnych produktov. U mal. A. sa navyše jedná aj o atopický exém, kde doplatok na kozmetiku činí 40,- eur mesačne. Mal. C. trpí astmou, berie lieky celoročne, doplatok činí okolo 10,- eur na tri mesiace, avšak v súvislosti s alergiami u všetkých detí matka približne dopláca na lieky cca 75,- eur na tri mesiace. Taktiež všetky deti nosia okuliare, s čím sú ďalšie zvýšené výdaje okolo 100,- eur na rám u každého dieťaťa a opravy skiel cca 40,- eur ročne. Mal. C. musí absolvovať liečenie, ktoré je doporučené lekárom, na tomto sa matka podieľa spoločne s otcom mal. detí. Výdavky na mal. deti sú teda oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu vo veci nepomerne vyššie a sú teda spojené jednak s voľnočasovými aktivitami, s návštevou krúžkov, ale hlavne so zdravotným stavom mal. detí.

19. Ako pomocné kritérium vzhľadom na podobnosť právneho prostredia pri určovaní jeho výšky, je potrebné zohľadniť aj rozhodovacie prax súdov Českej republiky v otázkach určovania výživného a to vzhľadom na podobnosť právneho prostredia. Pri určovaní výšky výživného je potrebné zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudu v otázkách výživného na nezaopatřené děti.“
K..

20. Na strane matky došlo k zvýšeniu príjmu, v čase predchádzajúceho konania činil tento príjem okolo 780,- eur mesačne, v súčasnosti podľa opisu mzdového listu tento príjem v čistom činí 1169,- eur mesačne. Matka ešte poberá daňový bonus vo výške 333,- eur a rodinné prídavky na deti vo výške 180,-eur mesačne. Je potrebné zobrať do úvahy aj výdavky spojené s bývaním a to splátka hypotéky vo výške 166,- eur mesačne, povinnú úhradu predpisu bytového družstva 79,- eur mesačne, výdavky na energie – elektrinu 37,- eur mesačne, ročné výdavky spojené s nákladmi na odpad a daň za byt. Zo strany matky bolo potrebné zobrať ešte spotrebný úver, keďže jej výdavky a výdavky na deti presahovali jej možnosti a príjmy a napríklad bolo potrebné opraviť a vymeniť bežný spotrebič – práčku.

21. Na strane otca taktiež došlo k zmene pomerov a oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu, kedy dosahoval príjem 1250,- eur zo zamestnania, došlo k navýšeniu jeho príjmu. Podľa opisu mzdového listu priemerný mesačný zárobok v čistom za rok 2022 predstavoval 1548,- eur, za rok 2023 činil 1502,- eur. Taktiež má otec príjem zo živnosti, podľa daňového priznania jeho príjmy činili 1080,- eur, výdavky 870,72 eur a základ dane 209,28 eur, čo je potrebné pripočítať k príjmu na strane otca. Z doučovania tento príjem predstavuje po prepočítaní okolo 40,- eur mesačne. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd vychádzal z možností a schopností otca a z jeho príjmu, ktorý predstavuje v čistom cca 1600,- eur. V rámci výdavkov zobrať do úvahy u otca výdavky spojené s bývaním, bežné náklady na živobytie ako aj stretávanie sa s mal. deťmi každé dva týždne. Pri styku s mal. deťmi otec môže využiť aj služobné motorové vozidlo, spojiť túto návštevu aj so služobnou cestou, čiže tieto celkové výdavky na stretnutie s deťmi nie sú v plnej výške každé dva týždne. Pri určení výšky výživného súd zohľadnil okrem týchto skutočností aj ďalšiu podstatnú vec a to osobnú starostlivosť matky o mal. deti, pričom pri častejších ochoreniach matka musí čerpať dovolenku, OČR-ky a teda na strane matky už nie sú žiadne iné možnosti, aby si navýšila svoj príjem. Matka si svoju vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k deťom plní aj svojou osobnou starostlivosťou.

22. Vychádzajúc z tabuľky „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudu v otázkách výživného na nezaopatřené děti“, by otec mal hradit na mal. Veroniku výživné v rozsahu 14 % a výživné na mal. C. a mal. D. v rozsahu cca 12 % pri troch vyživovacích povinnostiach. S poukazom na uvedené súd určil výživné na mal. Veroniku v sume 200,- eur mesačne, na mal. C. v sume 160,- eur mesačne a na mal. D. v sume 160,- eur mesačne, berúc do úvahy výdavky, mieru inflácie, zdravotný stav detí, možnosti a schopnosti na strane otca ako aj osobnú starostlivosť na strane matky. Toto výživné súd určil počnúc dňom od 1.9.2023, t.j. od začiatku školského roku s poukazom na zmenu pomerov na strane mal. detí. Pri určení zaostalého výživného súd zobral do úvahy úhradu zo strany otca, ktorú hradil navyše oproti rozhodnutiu v predmetnej veci mesačne 20,- eur, ktorú sumu započítal do úhrady zaostalého výživného. Celkovo mal otec za obdobie od 1.9.2023 do 31.10.2023 uhradiť dlžné výživné vo výške 440,- eur (mesačné zaostalé výživné na všetky deti 220,- eur krát dva mesiace), otec z tejto sumy už uhradil sumu 40,- eur, ktorú mu súd odpočítal z úhrady zaostalého výživného a teda ostáva otcovi uhradiť v zbytku sumu 400,- eur, ktorú súd povolil splácať otcovi v 20,- eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok.

23. Matka žiadala výživné v celkovej výške 650,- eur mesačne na všetky tri deti. Súd v tejto prevyšujúcej časti návrh matky zamietol, pretože pri súčasnom príjme na strane otca nie je v jeho možnostiach a schopnostiach, aby hradil požadované výživné zo strany matky.

24. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, a to tak, že žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal, nakoľko konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od jeho doručenia v 3 vyhotoveniach, a to prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

V Kežmarku, dňa 10. novembra 2023